

ZALECENIE KOMISJI
z dnia 18 czerwca 2019 r.
w sprawie projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w Chorwacji
obejmującego lata 2021–2030
(2019/C 297/11)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylecia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują każde państwo członkowskie do przedłożenia Komisji projektu swojego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, obejmującego okres od 2021 r. do 2030 r., zgodnie z art. 3 ust. 1 oraz załącznikiem I do tego rozporządzenia. Pierwsze projekty zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu miały zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2018 r.
- (2) Chorwacja przedłożyła projekt zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w dniu 28 grudnia 2018 r. Przedłożenie tego projektu planu stanowi podstawę i pierwszy etap procedury iteracyjnej z udziałem Komisji i państw członkowskich, służącej finalizacji zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, a następnie ich wdrażaniu.
- (3) Przepisy rozporządzenia (UE) 2018/1999 zobowiązują Komisję do przeprowadzenia oceny projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Komisja dokonała kompleksowej oceny chorwackiego projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, uwzględniając istotne elementy rozporządzenia (UE) 2018/1999. Ocena ta⁽²⁾ jest publikowana wraz z niniejszym zaleceniem. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie.
- (4) Zalecenia Komisji mogą dotyczyć w szczególności: (i) poziomu ambicji założeń, celów i wkładów służących zbiorczemu osiągnięciu celów unii energetycznej, a zwłaszcza celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej oraz poziomu elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych, który państwa członkowskie zamierzają osiągnąć w 2030 r.; (ii) polityk i środków odnoszących się do celów na szczeblu państw członkowskich i Unii oraz innych polityk i środków o potencjalnym znaczeniu transgranicznym; (iii) wszelkich dodatkowych polityk i środków, które mogą być wymagane w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu; (iv) interakcji między istniejącymi i planowanymi politykami i środkami zapisanymi w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu oraz spójności tych polityk i środków, w ramach jednego wymiaru i między poszczególnymi wymiarami unii energetycznej.
- (5) Opracowując swoje zalecenia, Komisja uwzględniła, z jednej strony, potrzebę zsumowania przez Komisję określonych, ujętych ilościowo planowanych wkładów wszystkich państw członkowskich, by ocenić poziom ambicji na szczeblu Unii, a z drugiej strony to, że państwo członkowskie musi mieć wystarczająco dużo czasu na należyte rozważenie zaleceń Komisji przed finalizacją swojego planu krajowego, jak również konieczność uniknięcia ryzyka opóźnienia realizacji przez państwo członkowskie planu krajowego.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji państw członkowskich w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych zostały opracowane według wzoru podanego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, opartego na obiektywnych kryteriach.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ SWD(2019) 224.

- (7) Jeśli chodzi o efektywność energetyczną, zalecenia Komisji opierają się na ocenie poziomu ambicji na szczeblu krajowym, przedstawionego w projekcie zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, w porównaniu ze zbiorowym poziomem wysiłków koniecznych do osiągnięcia celów Unii, uwzględniając, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące szczególnych okoliczności krajowych. Ostateczne wkłady krajowe w dziedzinie efektywności energetycznej powinny odzwierciedlać potencjał oszczędności energii racjonalnych pod względem kosztów oraz powinny zostać wsparte solidną długoterminową strategią na rzecz renowacji budynków oraz środkami służącymi realizacji obowiązku oszczędności energii wynikającego z art. 7 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE⁽³⁾. Państwa członkowskie powinny również wykazać, że należycie uwzględniły zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”, wyjaśniając w szczególności, w jaki sposób efektywność energetyczna przyczyni się do racjonalnej pod względem kosztów realizacji krajowych celów w zakresie konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, bezpieczeństwa dostaw energii oraz rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego.
- (8) Rozporządzenie w sprawie zarządzania wymaga od państw członkowskich przedstawienia ogólnego przeglądu inwestycji niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów określonych w zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu, a także ogólnej oceny źródeł tych inwestycji. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu powinny zapewnić przejrzystość i przewidywalność polityk i środków krajowych w celu zagwarantowania pewności inwestycji.
- (9) Jednocześnie, w ramach cyklu europejskiego semestru na lata 2018–2019, Komisja położyła silny nacisk na potrzeby inwestycyjne państw członkowskich w zakresie energii i klimatu. Znalazło to odzwierciedlenie w sprawozdaniu krajowym na 2019 r. dotyczącym Chorwacji⁽⁴⁾ oraz w zaleceniu Komisji dotyczącym zalecenia Rady dla Chorwacji⁽⁵⁾ w ramach procesu europejskiego semestru. Komisja uwzględniła najnowsze ustalenia i zalecenia wynikające z europejskiego semestru w swojej ocenie projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu. Zalecenia Komisji uzupełniają najbardziej aktualne zalecenia dla poszczególnych państw wydawane w ramach europejskiego semestru. W swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu państwa członkowskie powinny również zapewnić uwzględnienie najnowszych zaleceń dla poszczególnych państw, wydanych w ramach europejskiego semestru.
- (10) Przepisy rozporządzenia w sprawie zarządzania zobowiązują ponadto wszystkie państwa członkowskie do należytego uwzględnienia wszelkich zaleceń Komisji dotyczących projektów zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu, które mają zostać przedłożone do dnia 31 grudnia 2019 r., a jeżeli dane państwo członkowskie nie uwzględni zalecenia lub jego istotnej części, powinno ono przedstawić swoje uzasadnienie i podać je do wiadomości publicznej.
- (11) W stosownych przypadkach państwa członkowskie powinny przekazywać – w swoich zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu oraz ich aktualizacjach w późniejszych latach – te same dane, które przekazują do Eurostatu lub do Europejskiej Agencji Środowiska. Zastosowanie tego samego źródła oraz, w miarę dostępności, statystyk europejskich jest również niezbędne do obliczenia poziomu bazowego na potrzeby modelowania i prognoz. Zastosowanie statystyk europejskich umożliwi lepszą porównywalność danych i prognoz wykorzystywanych w zintegrowanych krajowych planach w dziedzinie energii i klimatu.
- (12) Wszystkie elementy załącznika I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 należy uwzględnić w ostatecznym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W tym kontekście należy dokonać oceny makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków oraz, w możliwym zakresie, ich wpływu na zdrowie, środowisko, zatrudnienie i kształcenie, umiejętności oraz społeczeństwo. Należy zapewnić udział społeczeństwa i innych zainteresowanych stron w przygotowywaniu ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Te i inne elementy zostały szczegółowo opisane w dokumencie roboczym służb Komisji, który jest publikowany wraz z niniejszym zaleceniem⁽⁶⁾.
- (13) W ostatecznym planie należy uwzględnić spójność między poszczególnymi wymiarami. Na przykład plany Chorwacji dotyczące wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego poprzez zbadanie możliwości zwiększenia produkcji krajowych zasobów węglowodorów należy rozpatrywać w kontekście realizacji celów związanych z wymiarem obniżenia emisyjności i zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”. Założenia w ramach wymiaru badań naukowych, innowacji i konkurencyjności muszą wspierać planowane działania na rzecz innych wymiarów unii energetycznej. Inne przykłady to wpływ zwiększonego wykorzystania bioenergii na emisje rozliczane i pochłaniane w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem, a także zagrożeń związanych ze zmianą klimatu na bezpieczeństwo energetyczne.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 1).

⁽⁴⁾ SWD (2019) 1010 final.

⁽⁵⁾ COM (2019) 511 final z 5 czerwca 2019 r.

⁽⁶⁾ COM(2019) 224.

- (14) W kontekście ostatecznego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu korzystne byłoby rozwinięcie aspektów dotyczących konkurencyjności, aby uwzględnić w szczególności kwestie sektora technologii niskoemisyjnych, w tym w zakresie obniżenia emisyjności energochłonnych i wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu. Korzystne byłoby określenie na tej podstawie wymiernych celów na przyszłość, a także polityk i środków służących ich osiągnięciu, z uwzględnieniem odpowiednich powiązań z polityką w zakresie przedsiębiorstw i przemysłu. Zyskałby on również dzięki lepszej interakcji z gospodarką o obiegu zamkniętym, podkreślając jej potencjał w zakresie ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
- (15) Zalecenia Komisji dla Chorwacji opierają się na ocenie opracowanego przez Chorwację projektu zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, publikowanego wraz z niniejszym zaleceniem (7),

NINIEJSZYM ZALECA, ABY CHORWACJA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

1. Podbudowanie pożądanego poziomu ambicji w perspektywie roku 2030, zakładającego udział energii ze źródeł odnawialnych wynoszący 36,4 % jako wkład Chorwacji w realizację unijnego celu w zakresie energii odnawialnej na 2030 r., szczegółowymi i określonymi ilościowo politykami i środkami, które są zgodne z obowiązkami ustanowionymi w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 (8), aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie tego wkładu. Zwiększenie poziomu ambicji w sektorze ogrzewania i chłodzenia na potrzeby osiągnięcia orientacyjnego celu zawartego w art. 23 dyrektywy (UE) 2018/2001, a także zwiększenie poziomu ambicji na potrzeby osiągnięcia celu dotyczącego transportu określonego w art. 25 dyrektywy (UE) 2018/2001. Przedstawienie dodatkowych informacji i środków odnośnie do ram wspomagających prosumpcję energii ze źródeł odnawialnych i społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej, zgodnie z art. 21 i 22 dyrektywy (UE) 2018/2001.
2. Zwiększenie ambicji odnośnie do ograniczenia zużycia energii zarówno końcowej, jak i pierwotnej, mając na uwadze potrzebę zwiększenia wysiłków na rzecz osiągnięcia unijnego celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2030. Wsparcie tego wysiłku za pomocą polityk i środków, które przyniosą dodatkowe oszczędności energii do 2030 r. Podbudowanie proponowanych polityk i środków oceną skutków, w której szacuje się spodziewane oszczędności i przedstawia realistyczne ramy czasowe wdrożenia przewidzianych środków.
3. Określenie przyszłościowych i wymiernych założeń i celów w zakresie integracji rynku, w szczególności środków służących rozwijaniu płynnych i konkurencyjnych rynków hurtowych i detalicznych, poprzez wspieranie konkurencji wewnątrz kraju oraz poprzez dążenie do ustanowienia w pełni rynkowych cen, jak i poprzez eliminowanie barier w handlu transgranicznym.
4. Doprecyzowanie krajowych założeń i celów dotyczących finansowania badań naukowych, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w związku z unią energetyczną, które mają być realizowane od chwili obecnej do 2030 r., tak aby można je było łatwo zmierzyć i dostosować pod kątem wsparcia realizacji celów w innych wymiarach zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu. Oparcie tych założeń na konkretnych i odpowiednich politykach i środkach, z uwzględnieniem tych, które mają zostać opracowane we współpracy z innymi państwami członkowskimi, takich jak strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych.
5. Kontynuowanie współpracy regionalnej w zakresie krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu w kontekście grupy wysokiego szczebla ds. połączeń energetycznych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej (CESEC). Może to dotyczyć w szczególności kwestii takich jak: dalsza integracja na wewnętrznym rynku energii, ocena wystarczalności systemu, sprawiedliwa transformacja, obniżenie emisyjności i upowszechnianie odnawialnych źródeł energii. Zbadanie transgranicznego potencjału i makroregionalnych aspektów skoordynowanej polityki w dziedzinie energii i klimatu, zwłaszcza na Adriatyku, w celu zmniejszenia śladu węglowego w regionie i wdrożenia podejścia ekosystemowego.
6. Poszerzenie analizy kosztów w zakresie inwestycji oraz ich źródeł, w tym odpowiedniego finansowania na szczeblu krajowym, regionalnym i unijnym, co przewidziano obecnie w odniesieniu do niektórych środków w zakresie transportu i efektywności energetycznej, o ogólny przegląd inwestycji niezbędnych do modernizacji gospodarki poprzez osiągnięcie celów w zakresie energii i klimatu. Rozważenie ponadto, jako źródła finansowania, generowania – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 (9).
7. Przedstawienie wykazu wszystkich dotacji w dziedzinie energii, w tym w szczególności w zakresie paliw kopalnych, oraz podjętych działań, jak również planów stopniowego wycofywania tych dotacji.

(7) SWD(2019) 224.

(8) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

(9) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych osiągniętych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań w dziedzinie klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26).

8. Uzupelnienie analizy interakcji z polityką w zakresie jakości powietrza i emisji do powietrza o więcej informacji ilościowych, z uwzględnieniem przynajmniej wymaganych informacji na temat przewidywanych emisji zanieczyszczeń powietrza w ramach planowanych polityk i środków.
9. Lepsze uwzględnienie aspektów sprawiedliwej i uczciwej transformacji, w szczególności poprzez przedstawienie bardziej szczegółowych informacji na temat wpływu planowanych założeń, a także polityk i środków, na społeczeństwo, zatrudnienie i umiejętności. Dalsze rozwinięcie podejścia do kwestii ubóstwa energetycznego, w tym poprzez ocenę liczby i rodzaju gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym, aby umożliwić ocenę potrzeby orientacyjnego celu, jakim jest ograniczenie ubóstwa energetycznego zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 czerwca 2019 r.

W imieniu Komisji

Miguel ARIAS CAÑETE

Członek Komisji
